ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ

7700 Търговище, пл. Свобода
Телефон: +359 601/68 612; факс: +359 601/620 57, 622 12
e-mail:obshtina@targovishte.bg; www.targovishte.bg

Ниво на конфиденциалност 1
[TPL-GREEN]

ОБЩИНСКИ ГОДИШЕН ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА

НА ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ

ЗА 2026 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Общи положения……..……..... стр. 3

2. Визия……...……..... стр. 4

3. Основни принципи за реализиране на плана…….……..... стр. 4

4. Цел и целеви групи…….……...…….…... стр. 4

5. Анализ на предизвикателствата пред младите хора в Община Търговище…..……..... стр. 4

5.1. Демографска перспектива……..... стр. 4

5.2. Формално и неформално обучение…….....стр. 5

5.3. Младежка заетост……...….... стр. 11

5.4. Достъп до информация и услуги……..…. стр. 11

5.5. Младежко доброволчество……...….. стр. 14

5.6. Здравословен начин на живот……...… стр. 16

5.7. Социално включване на младите хора……...……..... стр. 20

5.8. Младежка престъпност……..... стр. 21

5.9. Младите хора в малките населени места и селски райони ……....… стр. 23

6. Цели за провеждане на младежката политика в община Търговище ……..... стр. 24

6.1. Насърчаване на неформално образование ……..……...……. стр. 24

6.2. Насърчаване на заетостта, предприемачеството и подкрепата за млади хора, които не, учат, не работят и не се обучават (NEETs)…….… стр. 24

6.3. Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора ...……. стр. 24

6.4. Свързаност, толерантност и европейска принадлежност ……..……. стр. 25

6.5. Насърчаване на здравословния и природощадящ начин на живот ……...……. стр. 25

6.6. Насърчаване на културата и творчеството сред младите хора …….…..... стр. 25

7. Организация и координация на дейностите за постигане на целите……..... стр. 25

8. Наблюдение, оценка и актуализация на Общински план за младежта на Община Търговище ……..... стр. 25

9. Информация и публичност на Общински план за младежта на Община Търговище ….стр. 25

10. Финансиране…….……стр. 25

11. Дейности за изпълнение на политиката за младите хора в община Търговище…….. стр. 26

ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ

7700 Търговище, пл. Свобода
Телефон: +359 601/68 612; факс: +359 601/620 57, 622 12
e-mail:obshtina@targovishte.bg; www.targovishte.bg

Ниво на конфиденциалност 1
[TPL-GREEN]
ПРОЕКТ!

ОБЩИНСКИ ГОДИШЕН ПЛАН ЗА МЛАДЕЖТА НА ОБЩИНА ТЪРГОВИЩЕ ЗА 2026 г.

1. Общи положения

Младите хора и мястото им в обществото са един от най-важните приоритети на общините. Активното участие на младите хора в решенията и действията на местно и регионално ниво е крайно необходимо в стремежа да се изгради по-демократично, всеобхватно и просперираще общество. Проблемите на младежите, тяхната професионална реализация и мястото им в обществения живот са един от важните приоритети за Община Търговище.

Годишният общински план за младежта е документ, който отразява европейски, национални и местни политики за младите хора, систематизирани в програма с приоритети за настоящата година и специфични акценти, свързани с динамиката в очакванията и потребностите на младежката общност в Търговище.

Създаването на Общински годишен план за младежта е нормативно уредено, чрез Закона за младежта и съгласно Националната стратегия за младежта 2021-2030 г. следва дефинираните цели, направления и логическа рамка, като:

- насърчаване на икономическата активност и кариерното развитие на младите хора;
- подобряване на достъпа до информация и качествени услуги;
- насърчаване на здравословния начин на живот;
- превенция на социалното изключване на младите хора в неравностойно положение;
- развитие на младежкото доброволчество;
- повишаване на гражданската активност;
- развитие на младите хора в малките населени места и селските райони;
- развитие на междукултурния и международния диалог;
- повишаване ролята на младите хора в превенцията на престъпността;
- създаване на благоприятни условия за училищно и университетско образование и неформално обучение;
- професионално и личностно реализиране;
- осигуряване на информираност във всички сфери и аспекти на обществено-икономическия живот;
- приобщаване към управлението на местно, областно и национално ниво, развитие на младите хора в малките населени места и селски райони, повишаване ролята на младежите в превенцията на престъпността.

Общинският годишен план за младежта е документ за разработване на конкретни мерки за работа с младите хора, за тяхната реализация и успешно осъществяване.

В него се конкретизират целите и приоритетите на общинската политика за младежта и необходимите ресурси за това. Приема се от Общински съвет Търговище и се реализира в партньорство с всички заинтересовани страни на общинско ниво: Общински съвет - Търговище, Общински консултативен съвет по въпросите за младежата, Общинска администрация, териториални структури на заинтересованите държавни органи, учебни образователни и културни институции, Младежки информационно-консултантски център – Търговище, неправителствени организации, работещи в областта на образованието, културата, спорта, екология, туризъм, Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН) и др.

2. Визия

Грижата за младите хора е най-важната национална кауза, за да се осигури европейското развитие на България. Настоящият план цели повишаване качеството на живот и на условията за успех на младите хора, живеещи в община Търговище, чрез устойчиви механизми за инвестиране и мобилизиране на възможностите на младите хора за развитието на общината.

3. Основни принципи за реализиране на плана:

- Съответствие на програмите и услугите за младежи с Националните, Европейските и международни стратегически документи;
- Недискриминация, обществена солидарност и толерантност към всички групи младежи;
- Законосъобразност;
- Децентрализация;
- Равен достъп за всички младежи;
- Изграждане на мрежа от партньорства на местно, регионално и национално ниво с участието на заинтересованите страни;
- Иновативност в процеса на планиране и предоставяне на услуги за младежи;
- Надграждане и усъвършенстване на съществуващи практики, опит и услуги;
- Ефективност и прозрачност при усвояване на финансовите средства.

4. Цел и целеви групи

Настоящият план има за цел да подпомогне община Търговище при формулирането и успешното прилагане на младежки политики, чрез популяризирането на активното европейско гражданство на младите хора в общината и прилагането на дейности, допринасящи за социалната интеграция на младежите като част от местната общност, чрез дефиниране на техните проблеми и предизвикателства и генериране на конкретни действия за ефективното им разрешаване. Качествено подобряване на условията на живот за пълноценната им реализация в обществено-икономическия живот в общината.

Общинският план за младежта на Община Търговище е насочен към младите хора на възраст **от 15 до 29 години** без разлика в техните образователни, социални, имуществени, политически и етнически убеждения.

5. Анализ на предизвикателствата пред младите хора в община Търговище

5.1. Демографска перспектива

В условията на динамично развиващо се общество, настъпващите промени и засилващата се емиграция на млади хора в чужбина или миграция към по-големи градове в България е едно от най-големите предизвикателства пред институциите в Търговище. Трудно се мотивират младите хора за да се реализират в региона и създават стабилен социален и икономически климат, мотивиращ младежите да останат в страната.

Основната характеристика на младежката общност в община Търговище, както и предизвикателствата пред нея, не са по-различни от тези на младежите в национален мащаб.

В резултат на демографски и миграционни процеси числеността на населението в област Търговище трайно намалява през последните години. Процесът на депопулация е налице във всички общини на региона.

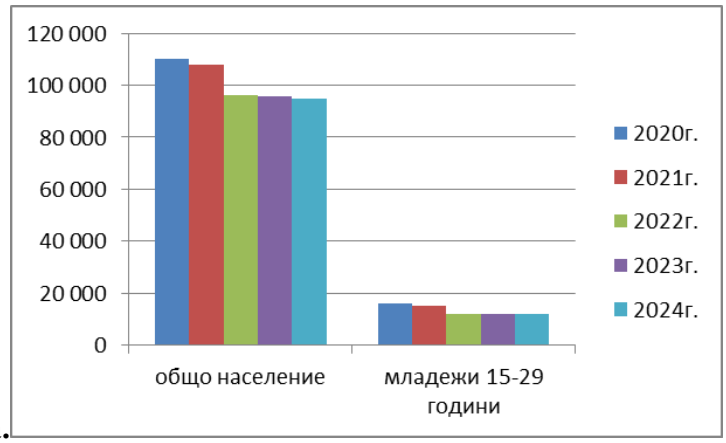
Населението в област Търговище към 31.12.2024 г. е **94 735 души**, което представлява 1.47% от населението на България.

Броят на млади хора в област Търговище към 31.12.2024 г. е **11 948 души** при възрастова структура:

- 15-19 г. – 4 777;
- 20-24 г. – 3 621;
- 25-29 г. – 3 550.

Към 31.12.2024 г. по данни на НСИ, населението на общината наброява **47 823 души**, като 32 627 живеят в града, а 15 196 в селата на територията на община Търговище.

Населението в област Търговище за 2020г., 2021г., 2022г. 2023г. и 2024г. по данни на НСИ.

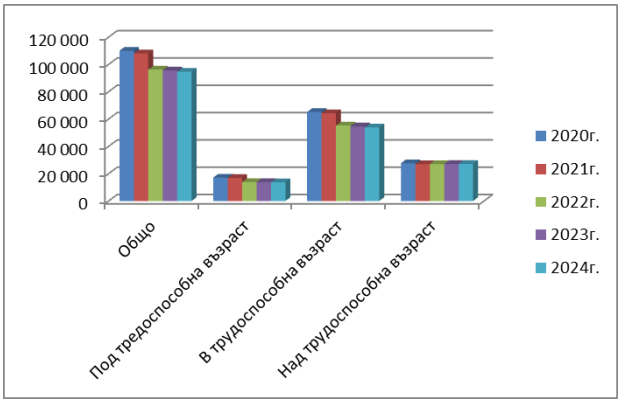
Грешка! Невалидна връзка.

Към 31.12.2024 г. в община Търговище населението в под трудоспособна възраст е 7 613 души, в трудоспособна възраст е 27 299, а в над трудоспособна възраст - 12 911 души.

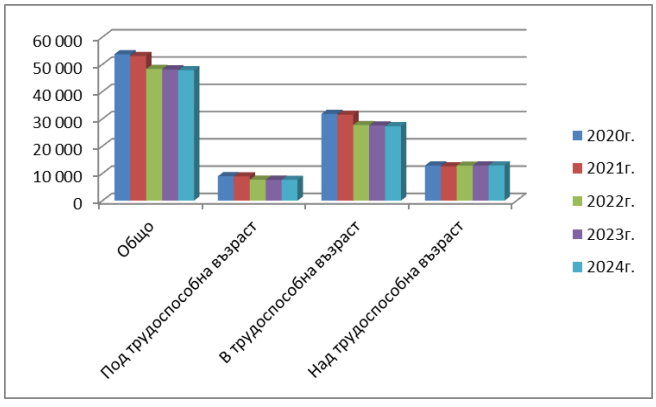
Населението под, във и над трудоспособна възраст в Област Търговище и Община Търговище през 2020г., 2021г., 2022г., 2023г. и 2024г. по данни на НСИ:

	Възраст	2020г.	2021г.	2022г.	2023г.	2024г.
Област Търговище	**Общо**	110 027	108 117	96 201	95 609	94 735
	Под трудоспособна възраст	17 156	16 856	13 885	13 862	13 720
	В трудоспособна възраст	65 174	64 307	55 250	54 606	53 847
	Над трудоспособна възраст	27 697	26 954	27 066	27 141	27 168
Община Търговище	**Общо**	53 716	53 041	48 302	48 121	47 823
	Под трудоспособна възраст	8 964	8 913	7 693	7 668	7 613
	В трудоспособна възраст	31 858	31 498	27 768	27 548	27 299
	Над трудоспособна възраст	12 894	12 630	12 841	12 905	12 911

Област Търговище

Община Търговище

Статистическите данни за демографията на населението показват, че продължава утвърждаването на отрицателни тенденции в демографското развитие на региона. Налице е устойчив процес на застаряване на населението, който се изразява в намаляване на абсолютния брой и относителния дял на населението под 15 години и увеличаване на броя и дела на населението на 65 и повече години.

5.2. Формално и неформално обучение

Равният достъп до образование означава осигуряване на конституционното право на всички деца да получат съизмеримо по качество образование. Упражняването на това право включва безплатно училищно обучение за придобиване на средно образование, както и непрекъснатото повишаване на образованието и квалификацията. Държавата създава възможности децата да посещават училища със съвременна материално-техническа база и с квалифицирани учители, където те да получават образование, съответстващо на потребностите на съвременния живот.

При осъществяването на образователната дейност не се допускат ограничения или привилегии, основани на различията между децата и учениците. За онези, които нямат равен старт (недостатъчно добре владеещи български език, със специални образователни потребности и/или от уязвими групи), се полагат специализирани грижи с оглед тяхното пълноценно участие в образователния процес. Равният достъп до образование включва диференциране на грижата спрямо различните потребности на учениците.

На територията на общината функционират 19 училища, от които 14 общински и 5 държавни. Общинските училища се разпределят, както следва: 9 основни и 2 средни, 1 обединено, 1 спортно училище и 1 професионална гимназия.

Държавните училища са: 4 професионални гимназии и 1 специално училище.

В община Търговище за учебната 2025/2026 година към 15.09.2025 г. се обучават общо **5 463 ученици**, разпределени в **261 паралелки**. В общински училища се обучават **4 323 ученици**, разпределени в **204** паралелки, а в държавните училища се обучават **1 140 ученици**, разпределени в **57** паралелки.

От общия брой ученици в община Търговище се обучават **1 854 ученици,** разпределени в **71** паралелки, които са на възраст 15 и над 15 години. Това са младежи, които участват в различни програми, кампаниии и други дейности, включени в Общинския годишен план за младежда на Община Търговище.

Училища	***Учебна година***	***Брой ученици и паралалки***	***Всички ученици***	***Ученици на 15 и над 15 години***
Ученици в общински училища	*2023/2024 учебна година*	*брой ученици*	4 388	937
		брой паралелки	214	45
	2024/2025 учебна година	*брой ученици*	4 375	948
		брой паралелки	216	44
	2025/2026 учебна година	*брой ученици*	4 323	1 215
		брой паралелки	204	52
Ученици в държавни училища	*2023/2024 учебна година*	*брой ученици*	1 149	882
		брой паралелки	61	45
	2024/2025 учебна година	*брой ученици*	1 151	906
		брой паралелки	37	27
	2025/2026 учебна година	*брой ученици*	1 140	1 125
		брой паралелки	57	54
ОБЩО	*2023/2024 учебна година*	*брой ученици*	5 537	1 819
		брой паралелки	275	90
	2024/2025 учебна година	*брой ученици*	5 526	1 857
		брой паралелки	256	71
	2025/2026 учебна година	*брой ученици*	5 463	2 340
		брой паралелки	261	106

Планирани дейности за ученици в младежка възраст на училищата в община Търговище за 2026г.

№	Дейност/и	Срок/ Период	Отговорна/и институция/и	Финансов ресурс
1	Участие в общоградските тържества по повод Освобождението на гр. Търговище	м. януари 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
2	Участие в национален ученически конкурс „Моята България“ за художествена фотография	м. януари 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
3	Връстници обучават връстници за ползите от кръводаряването	м. януари 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов“	не е необходим
4	Училищен турнир по тенис на маса	19-23 януари 2026 г.	ПГ по Земеделие	не е необходим
5	СТЕМ урок по Безопасност на движение по пътищата	20 януари 2026 г.	ПГ по Земеделие	не е необходим
6	Участие в общоградските тържества, посветени на Освобождението на Търговище	29 януари 2026 г.	Второ СУ „Проф. Н. Маринов“	не е необходим
7	Участие в национално състезание по приложна електроника	м. януари/м. април 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	училищен бюджет
8	Участие в национална олимпиада по техническо чертане	м. януари/м. април 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	училищен бюджет и НП „Олимпиади и състезания“
9	Отбелязване на Деня на влюбените - 14 февруари - музикални дейности, раздаване на флаери и информационни материали	14 февруари 2026 г.	Второ СУ „ Проф. Н. Маринов“	не е необходим
10	Отбелязване на деня на влюбените - Свети Валентин с кампания „Дари любов, дари капка живот!“, посветена на доброволното кръводаряване, както и различни инициативи, и училищно радиопредаване	14 февруари 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов“	не е необходим
11	Участие в общоградските мероприятия, посветени на паметта на Васил Левски	19 февруари 2026 г.	Второ СУ „Проф. Н. Маринов“	не е необходим
12	Интердисциплинарен урок по история и цивилизации за създаване на автентично историческо писмо на английски език	24 февруари 2026 г.	ПГ по Земеделие	не е необходим
13	Отбелязване на Международния ден на розовата фланелка	25 февруари 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов“	не е необходим
14	Участие в регионални състезания по професии	м. февруари 2026 г.	ПГТХВТ „Алеко Константинов“, МОН	училищен бюджет
15	Отбелязване на 150 г. от гибелта на Васил Левски с поднасяне на венец	м. февруари 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов“	училищен бюджет
16	Отбелязване на Международния ден за безопасен интернет	м. февруари 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов“	не е необходим
17	Участие в международен конкурс „Тъпан бие, хоро се вие“	м. февруари 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
18	Участие в общоградските тържества по отбелязване годишнината от гибелта на Васил Левски	м. февруари 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим

19	Отбелязване на международния ден на Розовата фланелка	м. февруари 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
20	Отбелязване на Световния ден за борба с насилието и тормоза в училище - музикално караоке, изготвяне на флаери	последна сряда от м. февруари 2026 г.	Второ СУ „Проф. Н. Маринов“	не е необходим
21	Традиционната инициатива „Мартенички за всички“ - изработване и раздаване на мартенички за всеки ученик, учител и служител на училището	01 март 2026 г.	Второ СУ „Проф. Н. Маринов“	не е необходим
22	Участие в общоградските тържества, посветени на Националния празник на РБ - Трети март	03 март 2026 г.	Второ СУ „Проф. Н. Маринов“	не е необходим
23	Тържествено отбелязване на Освобождението на България с поднасяне на венец	03 март 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов“	не е необходим
24	Състезание по БЕЛ за подготовка за НВО	17 март 2026 г.	ПГ по Земеделие	не е необходим
25	3 март - Национален празник на България - участие в общоградско шествие и поднасяне на цветя на паметника на българо-руската дружба	м. март 2026 г.	Първо СУ „Св. Седмочисленици“	училищен бюджет
26	Седмица за здравословно хранене	м. март 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
27	Състезание “Най-добър техник в машиностроенето“	м. март 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	училищен бюджет
28	Бинарен урок по химия и опазване на околната среда и икономика „Химията на продукта и цената му - от молекула до пазар“	23 април 2026 г.	ПГ по Земеделие	не е необходим
29	Отбелязване на Великденските празници	м. април 2026 г.	ПГТХВТ „Алеко Константинов“	училищен бюджет
30	Отбелязване на Международния ден на Земята	м. април 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов“	не е необходим
31	Участие в историческа конференция „История и памет“	м. април 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов“	не е необходим
32	Отбелязване на Деня на Земята с поредица дейности	м. април 2026 г.	Първо СУ „Св. Седмочисленици“	не е необходим
33	Юбилеен концерт по случай 180 години Светско образование и Първо СУ „Свети Седмочисленици“	м. април 2026 г.	Първо СУ „Св. Седмочисленици“	училищен бюджет
34	Провеждане на Трета училищна спартакиада	м. април 2026 г.	Първо СУ „Св. Седмочисленици“	училищен бюджет
35	Участие в ученическа конференция „История и памет“	м. април 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
36	Участие в ученическа конференция „Личности повлияли на човешката история“	м. април 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
37	Великденски базар	м. април 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
38	Облагородяване на училищния двор и зелените площи по повод деня на земята	м. април 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим

39	Организиране на географско състезание с екипи с ученици от училища от града, по модел на националния географски фестивал	м. април-май 2026 г.	Първо СУ „Св. Седмочисленици“	не е необходим
40	Участие в „Панорама на професионалните гимназии“	м. май 2026 г.	ПГТХВТ „Ал. Константинов“, РУО - Търговище и Община Търговище	училищеня бюджет
41	Участие в Майските културни дни и Деня на град Търговище	м. май 2026 г.	Второ СУ „Проф. Н. Маринов“	не е необходим
42	Създаване на ретроспективна изложба от стари снимки на града и съвременни заснемания на същите места	м. май 2026 г.	Първо СУ „Св. Седмочисленици“	училищен бюджет
43	Отбелязване на деня на Европа - ден на ученическото самоуправление	м. май 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов“	не е необходим
44	Отбелязване на Денят на ученическо самоуправление	м. май 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
45	Церемония по встъпване в редиците на Симеоновото войнство на учениците от 8 клас	м. май 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“, Исторически музей гр. Велики Преслав	училищен бюджет
46	Седмица на професиите	м. май 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
47	Училищен спортен турнир	м. май 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
48	Участие в празничното шествие за 24 май с представителна изява на мажоретен състав към ПГИИ	24 май 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов	не е необходим
49	Отбелязване на Световния ден за борба с тютюневия дим - информационна кампания, демонстрации с участието на специалисти от РЗИ	31 май 2026 г.	Второ СУ „Проф. Н. Маринов“, съвместно с РЗИ - Търговище и ОСНВ - Търговище	не е необходим
50	Обособяване на пътека, маркировка и място на вр. Александров (най-високият в Дунавската равнина до Т-ще)	м. май - юни 2026 г.	Първо СУ „Св. Седмочисленици“	училищен бюджет
51	Изложба въздушна фотография	м. май - м. юни 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	училищен бюджет
52	Отбелязване на Първи юни - Деня на детето - участие в общоградските тържества и мероприятия по класовете	01 юни 2026 г.	Второ СУ „Проф. Н. Маринов“	не е необходим
53	Отбелязване на Деня за безопасността на движението по пътищата с изнесена кампания извън училище „Пазете децата на пътя“	м. юни 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов“	не е необходим
54	Участие на ученици по НП „Иновации в действие“	м. юни 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов“	по проект
55	Отбелязване на Деня на Ботев и на загиналите за свободата на България	м. юни 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	училищен бюджет

56	Отбелязване на Европейския ден на спорта в училище	м. септември 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
57	Отбелязване на 22.09. - Независимостта на България с училищно радиопредаване	22 септември 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов“	не е необходим
58	Отбелязване на патронния празник на ПГИИ „Джон Атанасов“	м. октомври 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов“	училищен бюджет
59	Отбелязване на Деня за възпоменание на жертвите на ПТП	м. октомври 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
60	Участие в състезание за младежко техническо творчество	м. октомври 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	училищен бюджет
61	Отбелязване на 1 ноември - Деня на народните будители чрез различни инициативи	м. ноември 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов“	не е необходим
62	Седмица на здравословното хранене	м. ноември 2026 г.	ПГТХВТ „Ал. Константинов“, РЗИ - Търговище	училищен бюджет
63	Отбелязване на седмицата на толерантността	м. ноември 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
64	Анти-СПИН кампания - отбелязване на Световния ден за борба със СПИН - провеждане на безплатни тестове, изготвяне и раздаване на червени лентички, информационни материали и предпазни средства, с участието на специалистите от РЗИ	01 декември 2026 г.	Второ СУ „Проф. Н. Маринов“ съвместно с РЗИ - Търговище	не е необходим
65	Коледна благотворителна кампания в подкрепа на децата в нужда	м. декември 2026 г.	Първо СУ „Св. Седмочисленици“	не е необходим
66	Провеждане на традиционен благотворителен коледен базар	м. декември 2026 г.	ПГИИ „Джон Атанасов“	не е необходим
67	Коледни кулинарни състезания	м. декември 2026 г.	ПГТХВТ „Ал. Константинов“	училищен бюджет
68	Антиспин кампания	м. декември 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
69	Коледуване	м. декември 2026 г.	ПТГ „Цар Симеон Велики“	не е необходим
70	„Кухните на Европа“ - споделяне на традиции по проект „Мостове без граници“	през 2026 г.	Първо СУ „Св. Седмочисленици, Младежки център Търговище	училищен бюджет
71	„Мост от шевици“ - творческа работилница по проект „Мостове без граници“	през 2026 г.	Първо СУ „Св. Седмочисленици, Младежки център Търговище	училищен бюджет
72	„Хоротека“ с български народни хора по проект „Мостове без граници“	през 2026 г.	Първо СУ „Св. Седмочисленици, Младежки център Търговище	училищен бюджет
73	Игра „Търсене на съкровища“ по проект „Мостове без граници“	през 2026 г.	Първо СУ „Св. Седмочисленици, Младежки център Търговище	училищен бюджет

Политиката за осигуряване на достъп до образование на всички ученици в регионален план се определя от няколко водещи фактора, а именно: нисък социален статус на населението, високото ниво на емиграция или миграция, наличие на рискови групи ученици в неравностойно и уязвимо положение и пр.

Тези обстоятелства обособяват учениците в неравностойно и уязвимо положение като най-рисковите групи.

Преждевременното напускане на училище от лица в младежка възраст е водещ социален и икономически проблем на регионално и национално ниво. Той намалява възможностите за бъдеща реализация на подрастващите на пазара на труда. Това явление създава предпоставки за влошаване на качеството на живот, оказва влияние върху индивидуалните съдби на младите хора, отразява се негативно на благосъстоянието на техните семейства и затруднява възможностите им за развитие.

Преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на младите хора.

От прилаганите специфични политики за превенция на отпадането по-съществени са:

- осигуряване на безплатен превоз на учениците до населените места, в които функционират средищни училища или професионални гимназии;
- осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат, позитивна атмосфера на взаимоотношения, управление;
- задължителна професионална квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от отпадане/преждевременно напускане на училище;
- повишаване на обхвата в целодневна организация на учебния ден и подобряване на достъпа до разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности на деца и ученици, застрашени от отпадане;
- работата с родителската общност;
- реализиране на политики за интегрирано обучение на деца и ученици със специални образователни потребности, включително осигуряване на достъпна архитектурна среда;
- реализиране на политики за преодоляване обособяването по етническа принадлежност на децата и учениците в образователните институции;
- предлагане на неприсъствени форми на обучение, както и в паралелки със задочна и вечерна форма на обучение по професионална подготовка за ученици над 16 - годишна възраст.

Основните причини за отпадане от училище се групират в няколко основни категории: социално-икономически, образователни и етнокултурни. Най-ясно процесът се проявява в градския квартал „Малчо Малчев” и в селата с преобладаващо ромско население.

В тази връзка с Постановление № 100/08.06.2018 г. на Министерски съвет се регламентира създаването и функционирането на **Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст**. Документът е изменен и допълнен с Постановление № 259 на МС от 14.10.2019 г. Преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и учениците. Ето защо усилията на училищните ръководства са насочени в три основни направления:

- превенция на преждевременното напускане на училище;
- реинтегриране и интервенция срещу преждевременно напуснали ученици;
- компенсиране на преждевременното напускане на училище.

ЦПЛР-ОДК Търговище осъществява дейности в целогодишни занимания, временни групи и занимания през ваканцията. Деца и ученици, на възраст от 5 до 18 години са потребителите на различни занимания за развитие на техните дарби и талант. Около половината от посещаващите Центъра се занимават със спорт, а останалите са предпочели областите изкуство, наука, технологии и гражданско образование. Към Центъра функционира Търговищкият ученически парламент - форма на ученическо самоуправление за учениците от гимназиален етап на училищата от града и кариерно ориентиране и консултиране.

В ЦПЛР-ОДК Търговище е изградена система на поощряване с морални и материални награди. За всички участници в целогодишните форми се води информация за тяхното развитие и техните постижения. На Педагогически съвет са приети символите на институцията и е определен дизайнът на отличията и грамотите, които се връчват при провеждането на традиционните прояви. Системно се осигуряват за децата и учениците много награди от спонсори, някои от които традиционно подкрепят дейността на Центъра. Така се стимулира участието на деца и ученици в различни общински прояви.

Децата и учениците, включени в групите на ЦПЛР-ОДК Търговище са носители на много национални и международни отличия.

С Решение № 5 по Протокол № 21 от 26.02.2013 г. Общински съвет Търговище приема Наредба за условията и реда за стимулиране на деца и младежи с изявени дарби от Община Търговище. Наредбата е изменена и допълнена с Решение № 3 по Протокол № 20 от 27.03.2025 г. като става Наредба за стимулиране на деца и ученици с изявени дарби от община Търговище. С тази Наредба деца и ученици получават еднократно финансово стимулиране в областите „Образование", „Изкуство" и „Спорт".

Постигането на качествено образование предполага максимално насърчаване на учениците да посещават училище и активно да участват в образователно-възпитателния процес.

Значима стъпка напред в осигуряването на равен достъп до качествено образование от страна на Държавата е въвеждането с новия закон на валидирането - оценяване и признаване на компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене. Този процес вече се прилага в училищата и осигурява достъп до обучение за придобиване на образователна степен и/или професионална квалификация и улесняване на достъпа до пазара на труда. С новите промени със Закона за училищното и предучилищното образование и обучение се дава възможност професионалните гимназии да издават документ, който да доказва придобитите извън формалното образование знания и умения, включително и на работното място. Младежите, отпаднали от системата на образованието, нямат придобита степен на професионална квалификация и възможностите им за завръщане в системата на образованието са ограничени.

В **Център за младежки дейности и инициативи – Търговище** (ЦМДИ - Търговище) продължава да функционира Младежки консултативен кабинет, в който се извършва психолого-консултативна дейност. Специалисти – психолог и психотерапевт провеждат индивидуални консултации. Основната цел на МКК е да развива и утвърждава устойчив механизъм за предоставяне на качествени и достъпни услуги в съответствие с потребностите и интересите на младите хора, на базата на вече съществуващия опит и практики. Към момента консултативният кабинет се поддържа като едно от направленията на работа в Центъра. И през 2026 година дежурства по график в консултативния кабинет ще предоставят един психолог и един психотерапевт. Ще продължи и с обучителните семинари и тренинги за личностно развитие с младежи от средните училища в общината.

ЦМДИ Търговище през 2026 г. ще организира дейности с участието на младежи от община Търговище, като:

- през м.есец февруари 2026 г. – общински конкурс „Слово и багра“
- през месец март 2026 г. – пролетни концерти по повод отбелязване на Деня на самодейността
- през месец април 2026 г. – традиционнен 14-ти общински конкурс за изработване на творби от рециклирани материали под надслон „Еко фантазии“
- през месеците април, май и йни 2026 г. – 3 броя тренинге за личностно развитие
- през месез април 2026 г. – отбелязване на 55 години от създаването на Балетна формация „Търговище“
- през месец май 2026 г. – участие в традиционни културни прояви по време на Изложение Търговище 2026г.
- през цялата 2026 г. – участие на формациите към ЦМДИ Търговище в национални и международни конкурси и фестивали, които са включени в годишния план на ЦМДИ Търговище
- през цялата 2026 г. – участие в благотворителни инициативи, празнични и коледни мероприятия.

5.3. Младежка заетост

В условията на пазарна икономика от най-важно значение за младите хора е предстоящото им трудово и социално реализиране. В Националния План се залагат добри перспективи за осигуряване на заетост, поддържане и подобряване условията на труд, както и добра среда за разширяване на възможностите за интегриране.

Причините за младежка безработица могат да се обединят в няколко аспекта:

- дисбаланс между реалното търсене на пазара на труда и младежите с определено професионално направление;
- занижено равнище на професионална квалификация, дължащо се на слаба практическа подготовка и ниска информираност;
- слабо търсена или неточна професионална ориентация;
- липсата на трудов опит, който е основен фактор за всеки работодател при подбор на кадри;
- демотивация от предлаганото заплащане при несъобразяване или пренебрегване на дадената квалификация;
- малко на брой работодатели инвестират в обучението и квалификацията на младите работници и служители;
- ниска производителност и адаптивност на младите хора.

Дирекция „Бюро по труда" гр. Търговище активно работи по реализацията на Националния план за изпълнение на Европейската гаранция за младежта и подписаното споразумение със социалните партньори - кметове на общини, регионални организации на работодателите, работниците и служителите, РУО на МОН, НПО и младежки организации. В срещите с работодатели при разкриване на свободни работни места и устройване на работа приоритетно ще се предлагат младежи. Активно се работи по възможностите за устройване на работа на младежи със средно, средно - професионално и висше образование.

Младежите, отпаднали от системата на образованието, нямат придобита степен на професионална квалификация и възможностите им за завръщане в системата на образованието са ограничени. За младите хора, навършили 16 години - неграмотни и слабограмотни, към дирекциите „Бюро по труда” се използват всички възможности предлагани от субсидираната заетост - програми, мерки за заетост, схеми на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси".

За осигуряване на възможност за придобиване на трудов стаж на безработни младежи, завършили висше образование, с цел улесняване прехода между образование и заетост в институции от публичната администрация, са включени, съответно по различни Национални програми. Организирани са срещи със млади хора, завършващи средно образование, за информиране възможностите за трудовата им реализация.

5.4. Достъп до информация и услуги

Един от приоритетите в политиката на Община Търговище е повишаване качеството и достъпът до информационни услуги в подкрепа на младежкото развитие.

Днес източниците на масова обществена информация: електронни и печатни медии, образователни институции, обществени библиотеки и др., имат ключова роля за събирането, организирането и ползването на информация и за осигуряването на достъп до широк кръг информационни източници. Община Търговище има изградена много добра културна инфраструктура в това отношение – обществени библиотеки, музеи, читалища. Те изпълняват и ролята на памет за миналото като събират, съхраняват и осигуряват достъп до материали, свързани с историята на общността или на отделни личности. Чрез предлагането на разнообразна информация те подпомагат хората да участват компетентно при обсъждането и вземането на решения по ключови проблеми. Културните институции на територията на града успешно си сътрудничат с други организации, за да оползотворят по най-добрия начин ресурсите, с които разполагат: с Център за младежки дейности и инициативи – Търговище, ЦПЛР ОДК Търговище и др.

Бързото нарастване на обема на достъпната информация и продължаващите технологични промени вече имат значителен ефект върху обществените библиотеки и услугите, които те предлагат.

Новият сайт на **Регионална библиотека „Петър Стъпов“** е създаден в резултат от реализирането на проект, финансиран от Фондация „Глобални библиотеки - България” през 2016 г. Дигиталната библиотека осигурява платформа в интернет пространството за широк достъп в електронен вид на документалното и нематериалното културно - историческо наследство в Търговищки регион и популяризирането му на местно, национално и международно ниво.

Съхраняването, опазването и предаването на поколенията на световното културно наследство е немислимо без процесите на дигитализация и неограничения достъп онлайн. Голяма част от обектите на историческата памет се съхраняват в библиотеката и днес те са едни от най-активните участници в процесите на изграждане на дигитални архиви на своите богати колекции.

Планирани дейности за 2026г. на РБ „Петър Стъпов“ – Търговище:

№	Дейности	Срок/ Период	Отговорни институции
1.	„Заедно можем всичко“ – работилници на различни теми: „Уча, играя и се забавлявам - работа с робота „Финч“, „Пчела“и „Лего“	януари-декември 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ училища от града и общината
2.	Зимни празници на етносите	12 януари 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ III ОУ
3.	Да си направим мартеници чудни, с ресни червени, да сме ранобудни, да растем засмени - Ателие приложно изкуство	м. февруари 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ училища от града
4.	Дигитална седмица ALL Digital Week	м. март 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ училища от града

5.	Музикален поздрав за мама - концерт	10 март 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ Музикална школа "Доминанта"с ръководител Ваня Иванова
6.	Да създадем пролетни картини с краски и цветя - уъркшоп	20 март 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ училища от града
7.	Маратон на четенето	м. април 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ училища от града
8.	С доброта в сърцето и усмивка на лицето. Честит Великден! - работилница	8 април 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ училища от града
9.	Зелена енергия – сила за бъдещето на планетата - беседа и уъркшоп	21 април 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ ДГ 11 „Звънче“
10.	Международен ден на книгата и авторското право	23 април 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ училища от града РИО
11.	10 май - 80 г. от рождението на Виктор Самуилов - български поет, писател, преводач (1946) - Литературно утро	8 май 2026 г.	РБ ”Петър Стъпов”, училища от града
12.	Честваме и празнуваме светъл празник на писмеността - празнично утро	22 май 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“, училища от града
13.	22 юни - Ден на българският фолклор - посещение с беседа	22 юни 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ училища от града
14.	29 юни - Ден на занаятите - Беседа и Работилница „Изработване на изделие от текстил“	24 юни 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ училища от града
15.	Да изработим от хартия морски обитатели. - работилница	30 юли 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ училища от града
16.	Днес си читател, а утре може да си откривател! - споделено лятно четене	м. август 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“
17.	Нашето небе е тъй дълбоко, нашите звезди са тъй големи и земята наша е безкрайна, а се сбира цялата в сърце ми! 140 г. от рождението на Дора Габе (1886-1983) - Литературно утро	24 август 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“
18.	Да „сътворим“ любим спомен от лятото. - работилница	27 август 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“
19.	И над книгата унесен, родна реч ми пак шепти... Милва като нежна песен, като утрен звън трепти! 140 г. от рождението на Ран Босилек - Литературно утро	25 септември 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ училища от града
20.	Седмица на програмирането	м. октомври 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ училища от града
21.	Ден на християнското семейство - литературно утро	20 ноември 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ училища от града
22.	200 г. от рождението на Карло Колоди – италиански детски писател (1826-1890) - литературно утро	27 ноември 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ училища от града
23.	„Коледни звънчета” - концерт	9 декември 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ Музикална школа "Доминанта"с ръководител Ваня Иванова
24.	„Да заблести чудна празнична елха“ - беседа и работилница	16 декември 2026 г.	РБ „Петър Стъпов“ училища от града

5.5. Младежко доброволчество

Доброволчеството дава множество възможности на младите хора да изразят своя порив към хуманност и грижа за другите, както и да се утвърдят общочовешките ценности сред младото поколение. Нараства готовността на младите хора да участват в доброволчески акции. По въпросите на доброволчеството на територията на община Търговище работят активно следните организации: Българският младежки Червен кръст, Клуб на Нестопанските организации, Регионална здравна инспекция, ЦПЛР - ОДК Търговище с ученици от Търговищкия ученически парламент, Общински съвет по наркотични вещества и др.

Български младежки Червен кръст е предпочитана неправителствена организация от търговищките младежи. В нея те намират подкрепяща среда и възможност да развият полезни житейски и социални умения. БМЧК им предоставя поле за изява. Младежите планират, организират и провеждат кампании, демонстрации и обучения за свои връстници.

В организацията непрекъснато постъпват нови доброволци. Дейността на БМЧК се осъществява на клубен принцип, като клубовете на БМЧК се изграждат на доброволна и равноправна основа. Всеки клуб определя самостоятелно своята организация на работа и ръководство. Благодарение на това, младежите вземат сами своите решения, планират дейностите си и носят отговорност за тяхното изпълнение.

Запознаването с основополагащите принципи на Червения кръст и произтичащите от тях ценности е част от обучението, което всички новопостъпили доброволци преминават. Като следват тези принципи в цялата си доброволна дейност, младите хора се превръщат в носители на промяната към едно общество с устойчиви ценности, способно да осъществява взаимопомощ и подкрепа. Обучението на младежите за оказване на първа помощ е традиционна дейност за Българския младежки Червен кръст. Тя е основна дейност на Младежкия авариен екип. Знанията по първа психологична помощ и психосоциална подкрепа са в помощ на доброволците при провеждане на обучения в училище, при работата им по социално- помощна дейност, спомагат за сплотяването на екипа.

БМЧК Търговище работи в партньорство с много други местни организации. Доброволците подкрепят общи инициативи и привличат участници от други структури в своите.

През 2026 г. БМЧК-Търговище планира дейността си както следва:

I. Организационно развитие

1. Целогодишно набиране, мотивиране и задържане на нови членове на БМЧК в областния град и общините.

2. Целогодшино провеждане на обучения за изграждане на лидерски и личностни умения у доброволците

3. Целогодишно активно включване на членове на клубове от малките населени места в обучения, кампании и инициативи на областно ниво

4. Целогодишно оказване на методическа подкрепа на клубовете от малките населени места

5. Целогодишно осигуряване и поддържане на добра материална база за работа на доброволците от всички общини в областта

6. Целогодишно поддържане на сътрудничество, обмен на добри практики и осъществяване на партньорски споразумения с институции и организации, изпълняващи дейности в сходни сфери.

7. Целогодишно участие на доброволци на БМЧК в младежки дейности на партньорски организации.

8. Целогодишно утвърждаване на имиджа на областната организация чрез популяризиране на дейностите й в медиите и онлайн пространството. Поддържане на електронните страници на областната организация.

9. Целогодишно планиране и търсене на финансиране на проекти, насочени към дейности с млади хора

10. Месец май 2026 г. провеждане на инициативи във връзка със Световния ден на ЧК/ЧП

11. Месеците октомври-декември 2026г. провеждане на отчетно-изборна кампания на клубно и областно ниво.

12. Месец декември 2026г. провеждане на инициативи във връзка с Международния ден на доброволеца

II. Хуманитарно образование

1. Целогодишно включване на всеки новопостъпил член на организацията в обучение по Общи знания за ЧК/ЧП

2. Целогодишно организиране на кампании, дискусии, презентации и други публични мероприятия, целящи промотиране принципите и основите на Международното движение и дейностите на БЧК/БМЧК.

3. Целогодишно провеждане на обучения и дейности, свързани с превенция на насилието, насърчаване на толерантността и промоцията на хуманитарни ценности.

III. Първа помощ, първа психологична помощ и психосоциална подкрепа

1. Месеците януари-май 2026г. подготовка на Младежкия авариен екип за участие в национално състезание по първа помощ.

2. Месеците септември, октомври 2026г. отбелязване на Световния ден на първата помощ и на Световния ден за рестартиране на сърцето

3. Целогодишно провеждане на демонстрации и симулации по първа помощ

4. Целогодишно провеждане на обучения и дейности, популяризиращи първата помощ сред младите хора

4. ***IV. Здравна програма***

1. Отбелязване на деня на 14 февруари 2026 г. и провеждане на дискусии с фокус върху толерантността към хората с различна сексуална ориентация.

2. Месец юни 2026г. отбелязване на Световния ден за борба с наркоманиите 26 юни

3. 01 декември 2026 г. отбелязване на Световния ден за борба със СПИН-1 декември с разнообразни инициативи. Провеждане на дискусии с фокус върху толерантността към хората с различна сексуална ориентация.

4. Целогодишно провеждане на обучения и дейности по превенция на зависимости и социално значими заболявания в училища и институции.

5. Целогодишно провеждане на обучения и дейности насочени към здравословния начин на живот

V. Активно включване в социална среда

1. Месеците февруари-март 2026 г. планиране и търсене на финансиране на проекти, насочени към дейности с млади хора.

2. Месеците април-май 2026 г. Провеждане на обучение на доброволци по програма „Хелфи“.

3. Месеците февруари-септември 2026 г. провеждане на кампания „Облечи усмивка и брой до 12“ с абитуриенти от различни училища и деца, клиенти на социални услуги.

4. Целогодишно организиране и провеждане на обучения за доброволци по включените в модула теми с цел придобиване на устойчиви и общополезни знания и умения.

5. Целогодишно организиране и провеждане на дейности с различни групи деца и младежи.

6. Целогодишно организиране и участие в акции и кампании по повод Великден, Първи юни и Коледа.

7. Целогодишно планиране и провеждане на благотворителни инициативи/фондонабирателни кампании.

8. През месец декември 2026 г. - провеждане на коледна благотворителна кампания „Една снимка е равна на една детска усмивка“.

5.6. Здравословен начин на живот

Общата здравно-демографската картина в областта се влияе както от фактори, свързани със система на здравеопазване, така и от социално-икономическата обстановка в региона и страната.

Данните за възрастовата структура на населението на областта сочат, че то застарява бавно, но устойчиво, като намалява относителният дял на младите генерации /деца и работоспособно население/ и се увеличава относителният дял на възрастното население. Това оказва влияние върху потребностите от медицинска помощ и води до нарастване на хроничните заболявания, характерни за възрастните хора. Планирането на здравната помощ трябва да бъде съобразено със сегашните и бъдещите тенденции в здравния и социалния статус на населението от региона.

Важен проблем за демографското развитие на областта и страната е високото равнище на общата смъртност, вариращите стойности през годините на детската смъртност и отрицателният естествен прираст. Налице са различия между градовете и селата от областта по отношение на броя и структурата на населението, раждаемост, смъртност, естествен прираст, които имат значение както за организацията на здравеопазването, така и за оказването на медицинска помощ и очакваната заболеваемост.

Водещата роля в структурата на основните причини за умиранията, заболеваемостта и болестността имат болести на органите на кръвообращението, новообразуванията, като се увеличават потребностите на населението от медицинско обслужване и лекарства, свързани с лечението им. Наред с това се повишават и потребностите от лечебни заведения за рехабилитация, продължително лечение и палиативни грижи. Здравно-профилактичната дейност сред населението следва да е насочена към водещите причини за заболеваемост и смъртност с цел повишаване на здравната култура на населението, промяна в нагласите на хората и изграждане на среда, подкрепяща здравето.

Финансирането на здравеопазването се характеризира с ниски общи разходи, както и с много високи преки плащания от потребителите. Въпреки че през последните години ръстът на разходите за здравеопазване изпревари икономиката като цяло, приходната база трябва да се разшири, за да бъде защитена от икономически сътресения, ниска заетост, значителна сива икономика и влошаване на коефициента на зависимост поради застаряването.

По-доброто разпределение и използване на ресурсите има потенциала да повиши ефективността. Първичната помощ може да бъде засилена и повечето случаи могат да бъдат лекувани в извънболничната помощ, за да се намалят хоспитализациите.

Голям процент от гражданите са без осигуровка, а големите преки плащания на потребителите застрашават достъпа до здравни грижи за уязвимите групи, включително ромите, домакинствата с по-ниски доходи и възрастните хора.

Въпреки че съществува освобождаване от някои потребителски такси, с това хората не са предпазени от неофициалните плащания, които все още съществуват. Отдалечените райони и наличието на малък брой лекари също създават важни бариери пред достъпа, особено за хората в групите с по-ниски доходи. (Бъдещата) работна сила е изправена пред тежък недостиг и постоянен проблем с миграцията. Най-вече има големи регионални различия в разпределението на общопрактикуващите лекари и голям недостиг на

медицински сестри. Специалистите в сферата на здравеопазването мигрират към други държави в търсене на по-добри кариерно развитие и по-добро заплащане. Необходими са политики за решаване на тези проблеми, за да може да се гарантират достатъчни човешките ресурси и комбинация от умения в дългосрочен план. Изработване и финансиране на програми за оптимално териториално разпределение и дългосрочно обвързване на медицинските кадри и фармацевтите.

Основните причини за влошаване на здравето на българските граждани, в това число и младежите са бедността, безработицата, влошена структура на доходите и потреблението, неблагоприятна околна и жилищна среда, нездравословният начин на живот, свързан с непълноценното хранене, дистрес, съчетани и с други рискови фактори, като тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, употреба на наркотични вещества, ниска двигателна активност, нараства разпространението на ХИВ/ СПИН и полово предаваните болести, затвърждава се тенденцията след напускане на училище голяма част от младите хора да прекратяват заниманията си със спорт и да не водят здравословен начин на живот и др. За съжаление всичките тези тревожни тенденции не са чужди и за Община Търговище.

Всяка година се изготвя комплексна оценка на здравословното състояние на учениците от организираните колективи в област Търговище. Оценката се изготвя съгласно изискванията на Наредба № 8 от 3 ноември 2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията, Наредба № 3 от 2000 г. за здравните кабинети в училища и детски заведения и на база постъпилите унифицирани таблици, предоставени от медицинските специалисти към здравните кабинети.

Една от основните цели на дейността на РЗИ е промоцията на здраве и профилактиката на болестите. Инспекцията работи самостоятелно и в сътрудничество с партньори по различни национални и регионални програми и политики за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол, ниска двигателна активност и др.) и факторите на риска в околната среда. Разширяват се инициативите за промоция на здраве, повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот чрез интерактивни обучения, беседи, дискусии, масови мероприятия, публикации в местните печатни и електронни медии и на сайта на Инспекцията.

В РЗИ – Търговище функционира консултативен кабинет за отказ от тютюнопушене. В кабинета се прилага комплексен подход към пациентите, търсещи помощ и желаещи да се откажат от тютюнопушенето. Психолог провежда среща и разговор с клиента, изготвя индивидуален профил по тестова методика и предлага адаптирана към нуждите и предпочитанията на лицето програма за отказ от употреба на тютюневи изделия. В кабинета може също да се получи информация за влиянието на тютюнопушенето върху здравето и да се осъществи индивидуално замерване нивото на въглероден моноксид в издишания въздух, което е косвен белег за засягане здравето на организма. Посещенията в кабинета са регламентирани в определени дни и часове след предварително записване по телефона.

РЗИ работи по различни Национални програми самостоятелно и в сътрудничество с Клуб на НСО, БМЧК, Община Търговище, педагогическите колективи на училищата и детските заведения, медицинските специалисти към здравните кабинети и др., като:

- Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести, включваща:
  - Тютюнопушене;
  - Злоупотреба с алкохол;
  - Хранене;
  - Физическа активност;

- Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции.
- Борба с наркотиците.
- Здравна стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства.

РЗИ разполага със зала, в която се провеждат обучения по различни здравни теми.

Експертите от отдела провеждат обучения по училища при поискване. Изготвят се и се разпространяват здравно – образователни материали. При поискване се консултират и граждани по теми, касаещи здравето и здравословния начин на живот. Отбелязват се традиционните дни на здравето с различни мероприятия и кампании.

Данните от профилактичните прегледи и диспансерното наблюдение на деца и ученици за 2022 г. потвърждават необходимостта от системното им провеждане като възможност за ранно откриване и отстраняване на здравни проблеми у подрастващите. От значение е още в детска възраст да се акцентира върху дейности за профилактика на хроничните незаразни заболявания, които съставляват значителен дял от патологията на възрастното население.

Изводи:

- Нужно е по-добро взаимодействие между медицински специалисти и семейни лекари, за да се подобри обхващането с профилактични прегледи на децата. Медицинските специалисти към учебните заведения да информират родителите за провеждането на профилактични прегледи, като обяснят необходимостта от тях.
- Медицинският специалист би могъл да работи по-активно с диспансеризираните деца, прилагайки индивидуален подход към всяко от тях.
- За подобряване на здравословното състояние на детското население от областта е необходимо да продължи реализирането на регионални профилактични програми за преодоляването на конкретните здравни проблеми в областта, с ангажирането на медицински специалисти, педагози, родители и обществеността като цяло.
- Съществен остава проблемът с качественото извършване на профилактичните прегледи и акуратното им отразяване от страна на ОПЛ в учетната форма, съгласно Наредба №3. Често те се провеждат формално и частично, но се отчита, че са извършени в пълен обем. Не всички ОПЛ попълват правилно и изчерпателно талоните с антропометрични данни и комплексната оценка на здравето на децата и учениците. Липсват данни за водещи се на диспансерен учет хронично болни. Взаимодействието между медицинските специалисти от здравните кабинети и ОПЛ в повечето случаи остава незадоволително. Поради тези причини не може да се изготви прецизна и цялостна оценка и анализът няма претенции за изчерпателност.
- Родителите също недооценяват значението на профилактичния преглед за ранно откриване и своевременно лечение на заболявания и аномалии в детската възраст. Децата се водят на преглед при общопратикуващия лекар при клинично изявен проблем.
- Поради това, че не всички учащи предоставят талони за профилактичен преглед по препоръка на РЗИ медицинските специалисти от здравните кабинети към детските заведения и училищата осъществяват замервания на ръст и тегло на всички деца и ученици.
- По традиция всяко лято в РЗИ медицинските специалисти от областта се запознават с изготвения Анализ на здравословното състояние на децата и учениците. От своя страна медицинските специалисти да запознават с резултатите ръководствата на учебните заведения и родителите, като се предложат конкретни инициативи за подобряване на здравословното състояние.
- По Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести се осъществяват редица обучителни мероприятия, свързани със здравословното хранене, небалансираното хранене и болести, свързани с него, значението на храненето и двигателната активност за изграждане на здрави кости, оралната хигиена, обща хигиена и др.

Български младежки Червен кръст-Търговище работи в тясно сътрудничество с Общинския съвет по наркотични вещества. Традиционно с подходящи инициативи се отбелязват различни дати, свързани с превенцията на зависимости - 31 май, 26 юни и др. Важно място в здравно- просветната дейност заема промотирането на безопасното сексуално поведение и подобряването на репродуктивното здраве. БМЧК е организатор на тематични игри, насочени към превенцията на зависимостта от алкохола, цигарите и наркотиците.

В ЦПЛР-ОДК Търговище се разшири въвеждането на гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование във в целогодишните форми на работа, както и чрез организиране на различни събития. Продължават заниманията по Лечебна физкултура – Кинезетерапия.

ЦПЛР-ОДК Търговище, организира и провежда спортните турнири на ученическите игри за Община Търговище. В общината се провеждат спортни турнири по – футбол, волейбол, баскетбол, бадминтон, тенис на маса и шахмат. Цялостната дейност в това направление се осъществява по Правила за организиране и провеждане на ученическите игри, които се утвърждават за всяка учебна година със Заповед на Министъра на младежта и спорта. Изготвя се Спортен календар, в който се включват и спортни прояви, извън ученическите игри.

Общинска администрация Търговище, провежда редовни срещи с участието на здравни работници, експерти в сектор образование, младежи, представители на училищата и спортните клубове с цел обсъждане на теми, свързани със здравословния начин на живот сред децата и младите хора.

Община Търговище ежегодно разпределя средства от общинския бюджет за спорт и спортни клубове (около 16 на брой), които са посетени от над 1000 деца и младежи. Една част от средствата постъпват директно в клубовете като стимул за постиженията им. Въпреки, че поема разходите по поддръжката и експлоатацията на базите и съоръженията, Община Търговище не реализира приходи от наем. Местната администрация ги предоставя на клубовете безвъзмездно, в изпълнение на договори.

Община Търговище осъществява контрол върху разходването на финансовите средства, като изисква в началото на всяка календарна година финансов отчет за предходната година от всеки спортен клуб, получил финансово подпомагане от Общината.

Спортните клубове и организации, ползващи и стопанисващи общински спортни имоти, създават условия и осигуряват достъп на гражданите, желаещи да се занимават със спорт. За развитие на спорта в малките населени места Община Търговище финансира и подпомага аматьорския футбол в селата. Съвременния спорт изисква тренировъчния процес да се води от високо квалифицирани треньори, ангажирани целодневно в своята работа. Задължително трябва да бъдат запознати с най-новите методики за физическа и психологическа подготовка на своите състезатели. За да се реши този проблем се изисква всеки спортен клуб да представи документи за квалифицирани педагогически кадри, регистрирани в Министерството на спорта. При липса на такива не се подпомагат финансово от Община Търговище.

Осигурява се възможности за развитие на професионалният спорт на територията на Община Търговище, чрез осигуряване на финансова и организационна помощ.

За развитието на детско-юношеския спорт се стимулират децата с постигнати добри резултати от състезанията със стипендии.

Училищата и детските градини организират много спортни прояви на деца и ученици от всяка възраст, като с това подпомогнаха за развитието на нравствените ценности на спорта и човешкото достойнство. Създадоха условия и предложиха възможности за спортуване и туризъм, с оглед пълноценен отдих, развлечение и емоционално обогатяване на личността и придобиване на необходимите организационно-управленски, материално-

технически и финансови условия и предпоставки за подобряване на физическата дееспособност на гражданите на общината, на детско-юношеския спорт и социалния туризъм. В гр. Търговище има спортно училище с традиции.

Физическото възпитание и спорта се утвърди, като средство за здравословен начин на живот.

5.7. Социално включване на младите хора

В Община Търговище съществува Обществен съвет за социално подпомагане, който оказва съдействие за провеждане на политиката в областта на социалните помощи и социалните услуги в общината, при проучване на потребностите, при планирането на социалните услуги в общината, както и в процеса на предоставяне и наблюдение върху социалните услуги.

На територията на община Търговище са развити и функционират следните социални услуги за млади хора в неравностойно положение:

Звено „Майка и бебе“ – превенция на изоставянето на деца;

Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания с потребност от постоянни мед. грижи - Резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната с постоянна медицинска грижа;

Дневен център за деца с увреждания, деца 0-18 г. с увреждания - превенция на изоставянето, дневна грижа в подкрепа на родителите на деца с увреждания;

Център за обществена подкрепа (ЦОП) към КСУДС, деца и семейства в риск, деца, отпаднали от училище и в риск от отпадане от училище - ранна интервенция на изоставяне на новородени деца; развиване на приемна грижа; осигуряване на семейна среда за деца, лишени от родителска грижа; превенция на изоставянето; превенция на насилието;

Център за социална рехабилитация и интеграция към КСУДС, деца и младежи с увреждания - медицинска и социална рехабилитация, консултации – социални, правни, здравни, психологически, умения за самостоятелност; мобилни услуги от рехабилитатор и психолог;

Център за настаняване от семеен тип за деца без увреждания, деца без увреждания - резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната;

Дневен център за пълнолетни лица с увреждания, лица с увреждания - дневни и почасови грижи, медицинска и социална рехабилитация;

Център за настаняване от семеен тип за деца с увреждания, деца и младежи с увреждания -резидентна грижа - ежедневни грижи и подкрепа в среда, близка до семейната;

Дневен център за пълнолетни лица с увреждания към КПЗГО, лица с психични разстройства - дневни и почасови грижи, медицинска и социална рехабилитация;

ЗЖ за лица с психични разстройства 1 към КПЗГО, кв. „Бряг” - Търговище, лица с психични разстройства - подслон, ежедневни грижи, социална рехабилитация;

ЗЖ за лица с психични разстройства 2 към КПЗГО кв. „Бряг” - Търговище, лица с психични разстройства - подслон, ежедневни грижи, социална рехабилитация;

Защитено жилище за лица с умствена изостаналост с. Лиляк, общ. Търговище, лица с умствена изостаналост - подслон, ежедневни грижи, социална рехабилитация;

Дневен център за пълнолетни лица с увреждания с. Макариополско, общ. Търговище, лица с деменция - дневна грижа в подкрепа на лицата с деменция;

Защитено жилище за лица с психични разстройства с. Съединение, лица с деменция- резидентна услуга - подслон, ежедневни грижи, социална рехабилитация.

Център за социална рехабилитация и интеграция към Асоциация Ная – жертви на домашно насилие.

Комплекс за социални услуги „Дъга“ – гр. Търговище – за деца и младежи

Предлага се социална услуга по **Механизъм лична помощ**, насочена към лица с увреждания, включително деца.

Най-благородната и значима дейност на доброволците на БМЧК е работата им в подкрепа на деца от уязвими групи. Мотиватор за доброволците е работата с деца от приемни семейства, деца с увреждания, хора в неравностойно положение. Голяма част от доброволците преминават обучение по социално - помощна дейност.

5.8. Превенция на младежките противообществени прояви

От 14 годишна възраст възниква възможността за реализиране на наказателна отговорност по отношение на младия човек за извършени от него престъпления.

Зачестяват случаите на противообществени и противоправни прояви сред млади хора от по-ниските възрастови групи. Около две трети от осъжданите всяка година младежи не ходят на училище и/или нямат работа. Запазва се висок процентът на рецидива сред младите правонарушители.

Статистиката през последните години показва тревожни тенденции на нарастване броя на непълнолетните извършители на престъпления и на относителния дял на младите хора до 29 години сред затворническата общност и сред водачите на моторни превозни средства, причинили пътно-транспортни произшествия.

Местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) съвместно с детските педагогически стаи и органите на образованието и при широкото съдействие на обществеността изпълняват следните задачи:

- Организират и координират социалнопревантивната дейност на територията на общината, издирват и установяват съвместно с инспекторите при детските педагогически стаи и дирекциите "Социално подпомагане" малолетните и непълнолетните, които се нуждаят от помощ, и вземат мерки за тяхната социална защита и развитие;
- Разглеждат възпитателни дела за противообществени прояви, извършени от малолетни или непълнолетни, и престъпления, извършени от непълнолетни;
- Налагат възпитателните мерки по чл. 13, ал. 1, т. 1 - 10 и 12, както и правят предложения до съда за налагане на възпитателните мерки по т. 11 и 13;
- Привеждат в изпълнение мерките по чл. 13 и 15 и осъществяват контрол върху изпълнението им;
- Съдействат на лицата, излезли от социално-педагогическите интернати, от възпитателните училища-интернати, от поправителните домове и приютите за безнадзорни деца, пред компетентните органи за уреждане на основните им битови, трудови и социални проблеми;
- Следят отблизо поведението и развитието на малолетните и непълнолетните, излезли от възпитателните училища-интернати и поправителните домове, както и на осъдените условно или на предсрочно освободени от поправителните домове, и вземат мерки за тяхното по-нататъшно правилно развитие;
- Упражняват контрол за спазването от работодателя на режима и условията за работа, установени за непълнолетните, настанени на работа по този закон, и при установяване на нарушения сезират компетентните органи;
- Подпомагат родителите, които срещат затруднения при възпитанието на децата си;
- Упражняват контрол върху намиращите се на територията на общината детски педагогически стаи и върху дейността на настойниците и попечителите на малолетните и непълнолетните;
- Налагат мерките по чл. 15 от ЗБППМН на родители;
- Разработват и изпълняват мероприятия по програми и дейности за предотвратяване и ограничаване на криминогенните фактори;

➢ Изучават състоянието и причините за противообществените прояви на малолетните и непълнолетните в общината и правят предложения пред съответните държавни органи и обществени организации.

Компетентен орган да разглежда възпитателни дела за противообществени прояви, извършени от малолетни или непълнолетни, и престъпления, извършени от непълнолетни, освободени от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния кодекс, е местната комисия по настоящия им адрес, като разглеждат случаите, когато:

➢ малолетни на възраст от 8 до 14 години са извършили противообществени прояви;

➢ непълнолетни на възраст от 14 до 18 години са извършили противообществени прояви, както и когато непълнолетни, извършили престъпления, са освободени от наказателна отговорност по чл. 61 от Наказателния кодекс и делото е изпратено за разглеждане от местната комисия;

➢ непълнолетни са извършили деяния, за които по друг нормативен акт се предвижда налагане на възпитателна мярка.

Планирани дейности на МКБППМН за 2026 г.

№	Дейност	Срок/ Период	Отговорни институции	Финансов ресурс
1.	Подкрепа на информационни кампании и младежки обучения, свързани с демокрация, права на човека и върховенство на закона	През цялата 2026 г.	МКБППМН	МКБППМН
2.	Консултиране на непълнолетни за преодоляване на отклоненията в поведението чрез психологична подкрепа.	През цялата 2026 г.	МКБППМН, Обществени възпитатели и психолози	МКБППМН
3.	Корекционно – възпитателна работа с непълнолетни правонарушители.	През цялата 2026 г.	МКБППМН, Обществени възпитатели	МКБППМН
4.	Запознаване с работата на МКБППМН и обществените възпитатели.	През цялата 2026 г.	МКБППМН	МКБППМН
5.	Обучение на членовете на МКБППМН и обществените възпитатели.	През цялата 2026 г.	МКБППМН	МКБППМН
6.	Съдействие на органите по образованието за обхващане на подлежащите на задължително образование деца и за тяхното неотпадане от училище.	През цялата 2026 г.	МКБППМН	МКБППМН
7.	Работни срещи, организирани от МКБППМН по получени сигнали от длъжностни лица.	През цялата 2026 г.	МКБППМН	МКБППМН
8.	Повишаване на информираността на младите хора във връзка с проблемите на младежите от уязвими групи	През цялата 2026 г.	МКБППМН	МКБППМН
9.	Подкрепа на информационни кампании и младежки обучения, свързани с изграждането на толерантно поведение и противодействие на агресивното поведение и езика на омразата.	През цялата 2026 г.	МКБППМН	МКБППМН
10.	Повишаване на осведомеността по темите за здравословен начин на живот и здравословно хранене	През цялата 2026 г.	МКБППМН	МКБППМН

11.	Превенция на употребата на ПАВ, алкохол, цигари, енергийни напитки	През цялата 2026 г.	МКБППМН	МКБППМН
12.	Повишаване на информираността на младите хора за получаване на психологическа подкрепа	През цялата 2026 г.	МКБППМН, Обществени възпитатели и психолози	МКБППМН
13.	Разширяване на познанията на младите хора в областта на опознаването на околната среда, включително индивидуалния принос	През цялата 2026 г.	МКБППМН, Обществени възпитатели	МКБППМН

С оглед превенция и гарантиране сигурността на децата в общината, в **РУ Полиция - Търговище,** са предприети и се изпълняват редица мероприятия, целящи подобряване средата за сигурност на децата. В добро партньорството с комисията за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни и други не правителствени организации, залегнали в национална стратегия за превенция и противодействие на асоциалното поведение и престъпления извършвани от младежи.

Целогодишно се планират и провеждат редица мероприятия, съвместно с "РЗИ", "МОН" и други институции, целящи предотвратяване извършването на нарушения и престъпления срещу наблюдаваната категория лица, както и такива извършвани от самите тях.

Превенцията сред деца и младежи е предпоставка за ограничаване на общата престъпност и грижа за бъдещето на нацията. Наличието на устойчиви криминогенни и виктимогенни фактори, които действат по отношение на тези възрастови групи, налага да се активизират превантивните въздействия на различни институции, работещи с деца, като се използват образованието, културата, изкуството, спортът и всички други средства за развитие на младата личност. От особено значение е извършването на ранна превенция на противообществените прояви, възпитанието в дух на отговорност и развиването на гражданска култура. Сред основните отговорни институции се открояват: Министерството на образованието, младежта и науката, Държавната агенция за закрила на детето, органите на местното самоуправление, Министерството на вътрешните работи, Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетни и нейните местни структури, Националната и местните комисии за борба с трафика на хора и др., които провеждат своите политики в следните насоки:

- Подпомагане на многодетни семейства, с цел получаването на адекватни родителски грижи и предотвратяване на попадането на децата в криминогенен и виктимогенен риск;
- Превенция на употребата на наркотици и злоупотребата с алкохол от деца и младежи;
- Разработване на програми за подпомагане на професионалната реализация на младежите;
- Структуриране на свободното време на децата и младежите;
- Превантивна работа с деца, необхванати от училище;
- Разработване и реализиране на програми за превенция на детската агресия на улицата;
- Разработване и реализиране на програми за превенция на насилието в училище;
- Превенция на създаването на детски криминализирани групи;
- Превенция на спортното хулиганство и използването на спорта като мощно средство за възпитание в дух на толерантност, честна игра и партньорство;
- Запознаване на децата с модели на безопасно поведение предпазващи ги от виктимизиране;
- Изграждане на умения и навици на децата за безопасно общуване в Интернет.

Употребата на наркотици е значим здравен и социален проблем за гражданите на Европа и заплаха за сигурността и здравето на европейското общество, поради това усилията на правителствата са насочени не само към намаляване на търсенето и предлагането на наркотици, но и намаляване на вредните за здравето последици.

През последните години в нашата страна проблемите, свързани със злоупотребата с наркотични вещества, стават все по-актуална тема. Наблюдава се нарастване на употребата на широк спектър от наркотици, която обхваща все по-голяма част от младото поколение на България. Младите хора се превръщат в доходен пазар, към който се насочва разпространението на нелегалните вещества.

Наред със здравните проблеми, свързани със злоупотребата с наркотици, нарастват и социалните проблеми на употребяващите – бягство и отпадане от училище, рисково сексуално поведение, кражби и други криминални прояви. Ценностната система при младите хора се подменя и негативизмът се превръща в модел за подражание.

Увеличаващата се употреба на психоактивни вещества в света е проблем, не само на отделните страни, но и на всички свързани в една или друга степен с последствията от това: професионалисти от различни специалности, ангажирани ежедневно в дейностите по превенция и лечение, лица, зависими от наркотични вещества, техните семейства и близки, както и международни и неправителствени организации и други.

Сдружение „Асоциация НАЯ“ предлага социалните услуги, в които се извършват дейности, както следва:

- изследване и разбиране на проблеми и затруднения, които срещат за постигане на основните цели в живота си и обмисляне възможните решения и действия за преодоляването им;

- подкрепа на младите хора защитават и отстояват своите права и потребности в рамките на налични правни и административни процедури, както и осъществяване на взаимодействие и кординация между служител/служители от други услуги или от различни институции, организации и административни органи в интирес на заинтерасовано лице, което има нужда от кокретна подкрепа за реализиране на своите права и потребности;

- развиване, възстановяване, поддържане или подобряване на социалните умения, умения за самообслужване, комуникация, разрешаване на емоционални конфрикти, овладяване на поведението, понижаване на тревожността, подобряване на самооценката, възможностите за труд и други.

- социализиращи дейности за лица във висок риск от социално изключване.

Асоциация „НАЯ“ осъществява дейности по насърчаване на толерантността и не на насилието, превенция на агресия сред младите хора, които ще продължават е през 2026г.

5.9. Младите хора в малките населени места и селски райони

Процентът на средномесечно регистрираните безработни млади хора /16-29 години/ към м. ноември 2025 г. е 13,00% на база регистрирани средномесечно безработни лица общо. Разпределението по населени места към 30.11.2025 г., е както следва:

Населено място	**% безработни младежи, спрямо общ брой регистрирани безработни лица в съответното населено място**
с. Алваново	33,33
с. Александрово	Няма
с. Баячево	13,33
с. Бистра	Няма
с. Божурка	100
с. Братово	28,57
с. Буйново	7,89

с. Буховци	23,07
с. Вардун	18,26
с. Васил Левски	Няма
с. Голямо Ново	25,39
с. Голямо Соколово	11,54
с. Горна Кабда	Няма
с. Давидово	46,67
с. Драганoвец	20,83
с. Дралфа	21,05
с. Дългач	15,38
с. Здравец	9,09
с. Копрец	Няма
с. Кошничари	Няма
с. Кралево	13,79
с. Кръшно	6,90
с. Лиляк	3,23
с. Ловец	Няма
с. Макариополско	25,00
с. Маково	Няма
с. Миладиновци	Няма
с. Мировец	Няма
с. Момино	12,5
с. Надарево	Няма
с. Овчарово	Няма
с. Осен	Няма
с. Острец	20
с. Пайдушко	Няма
с. Певец	Няма
с. Подгорица	3,45
с. Преселец	9,52
с. Пресиян	40,00
с. Пресяк	Няма
с. Пробуда	17,78
с. Пролаз	Няма
с. Разбойна	20,00
с. Ралица	11,11
с. Росина	11,36
с. Руец	4,76
с. Стража	Няма
с. Съединение	28,57
с. Твърдинци	Няма
с. Търновца	Няма
с. Цветница	Няма
с. Черковна	9,52
гр. Търговище	13,88

Процентът на продължително безработните лица на възраст 16-29 години към 30.11.2025 г. е 7,64% от регистрираните продължително безработните лица. Разпределението по населени места към 30.11.2025 г., е както следва:

Населено място	% продължително безработни младежи, спрямо общия брой продължително безработни лица в съответното населено място
с. Алваново	Няма
с. Александрово	Няма
с. Баячево	Няма
с. Бистра	Няма
с. Божурка	Няма
с. Братово	Няма
с. Буйново	Няма
с. Буховци	Няма
с. Вардун	4,48
с. Васил Левски	Няма
с. Голямо Ново	16,67
с. Голямо Соколово	14,29
с. Горна Кабда	Няма
с. Давидово	50,00
с. Драгановец	Няма
с. Дралфа	Няма
с. Дългач	Няма
с. Здравец	Няма
с. Копрец	Няма
с. Кошничари	Няма
с. Кралево	Няма
с. Кръшно	Няма
с. Лиляк	Няма
с. Ловец	Няма
с. Макариополско	Няма
с. Маково	Няма
с. Миладиновци	Няма
с. Мировец	Няма
с. Момино	16,67
с. Надарево	Няма
с. Овчарово	Няма
с. Осен	Няма
с. Острец	14,29
с. Пайдушко	Няма
с. Певец	Няма
с. Подгорица	Няма
с. Преселец	16,67
с. Пресиян	Няма
с. Пресяк	Няма
с. Пробуда	13,64
с. Пролаз	Няма
с. Разбойна	Няма
с. Ралица	Няма
с. Росина	7,14
с. Руец	Няма
с. Стража	Няма
с. Съединение	50,00
с. Твърдинци	Няма
с. Търновца	Няма
с. Цветница	Няма
с. Черковна	Няма
гр. Търговище	2,04

Видно от предоставените данни преобладаващата част от регистрираните в групата на безработните млади хора на възраст от 16 г. до 29 г., включително и продължително безработните са от малките населени места. До голяма част от тях няма удобен за работа обществен транспорт, няма работодатели в съответното населено място, ограничен е и броят на работодателите от гр. Търговище, осигуряващи служебен транспорт. Програмите и мерките за заетост и обучение по Закона за насърчаване на заетостта, както и проектите по Програма „Развитие н човешките ресурси“ остават единствена възможност за трудова реализация на тези младежи.

Основен проблем на младите хора от малките населени места и селски райони, както и на част от града е безработицата и липсата на възможности за пълноценна реализация, което води до икономическа зависимост на младите хора от семействата им. През последните години се наблюдава засилване на желанието за емиграция особено сред по-ниско образованата част. Високообразованите млади хора от общината не правят изключение от общата за страната тенденция да търсят реализация в големите градове на България, а част и от тях и в чужбина. Голяма част от младите хора над 22 години проявяват интерес към временна трудова миграция в чужбина - те са преди всичко със средно образование и/ или без трудова квалификация.

Възрастовата структура в малките населени места и селските райони е силно деформирана и не може да осигури както възпроизводство на населението, така и възпроизводство на трудовия потенциал. В малките населени места и селските райони са концентрирани голяма част от младежите от ромски и турски етнически произход. Достъпът до формално и неформално образование, професионално образование и обучение, информация и консултиране на младите хора в малките населени места и селските райони е ограничен. Силно ограничени са също и възможностите за трудова реализация, което води до мигриране на младите хора от селата в по-големите общини и градове, където възможностите за намиране на работа са по-големи. Така в малките населени места младите хора изпадат в социална изолация, без равен достъп до качествено образование, здравеопазване, пазар на труда и др. ресурси на обществото. Добри мерки за тяхното социално включване са действащите програми и мерки на пазара на труда, вкл. и възможностите на ОП „Развитие на човешките ресурси”, които им осигуряват макар и временна заетост и доходи, както и образователна и етническа интеграция.

През изминалите години оптимизирането на мрежата от училища, изразяващо се преди всичко в поетапното закриване на училища в малките селища в община Търговище, доведе до необходимостта от предприемане на мерки за осигуряване на равен достъп до образование на всички ученици от малките селища. В тази връзка се създадоха средищни училища, които се намират в най-близкото населено място на територията на съответната община или на съседна община, където се обучават учениците от населените места, в които няма училище.

Основната институция, която задоволява духовните потребности на младите хора в селата са читалищата, където се организират множество общоселски празници и годишнини. Осигуряването на безплатен достъп до информация от страна на читалищата става през цялата година в читалищата, работещи по програма „Глобални библиотеки”. Все още има населени места в общините, в които поради ограничения на релефа няма интернет-покритие. Младите хора в тези села са практически изолирани и това създава проблем в задържането им в съответните населени места.

6. Цели за провеждане на младежката политика в община Търговище:

6.1. Насърчаване на неформално образование

- Повишаване на достъпа до неформално обучение за развитие на ключови компетентности

6.2. Насърчаване на заетостта, предприемачеството и подкрепата за млади хора, които не, учат, не работят и не се обучават (NEETs)

- Насърчаване на заетостта на младите хора

6.3. Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора

- Повишаване на нивото на гражданска ангажираност на младите хора
- Повишаване на нивото на овластяване и качествено участие на младите хора в процесите на вземане на решения на местно, национално и европейско ниво
- Осигуряване на подкрепяща среда за младежките организации и популяризиране на ползи от тяхната работа

6.4. Свързаност, толерантност и европейска принадлежност

- Насърчаване на социалното включване на младите хора от уязвими групи
- Насърчаване на толерантност и ненасилие, превенция на агресия сред младите хора, включително и в онлайн пространствата
- Засилване на чувство за принадлежността към ЕС и споделяне на европейските ценности

6.5. Насърчаване на здравословния и природощадящ начин на живот

- Създаване на условия и насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот, здравословно хранене, физическа активност и спорт
- Превенция на проблеми, свързани с психичното здраве на младите хора
- Превенция на проблеми, свързани със сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора
- Постигане на осъзната промяна в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазване на околната среда

6.6. Насърчаване на културата и творчеството сред младите хора

- Повишаване на достъпа до култура и нивото на културно участие на младите хора
- Насърчаване на лични творчески умения

7. Организация и координация на дейностите за постигане на целите

За ефективно реализиране на програмата е изключително важна кординацията и взаимодействието между общинска администрация и институциите на територията на общината и извън нея: Министерство на образованието и науката, Министерство на младежта и спорта, областна администрация, Кметства на населени места, неправителствени организации, представители на бизнеса, училища, читалища, спортни клубове, младежки организации, синдикални организации.

С Решение № 17 по Протокол № 48 от 23.02.2023 г. на Общински съвет Търговище е създаден Общински консултативен съвет по въпросите за младежда (ОКСВМ) и със Заповед № РД-З-406/18.04.2023г. на кмета на община Търговище е утвърден Правилника за организацията и дейността на Общински консултативен съвет по въпросите за младежта.

8. Наблюдение, оценка и актуализация на Общински план за младежта на Община Търговище

Наблюдението и контролът ще се осъществяват чрез организиране и управление на плана.

Мониторинг на текущото изпълнение на утвърдените дейности се осъществява от Дирекция „Хуманитарни дейности“, Отдел „Образование, младежки дейности и спорт“ в община Търговище.

9. Информация и публичност на Общински план за младежта на Община Търговище

Настоящият общински годишен план за младежта на община Търговище за 2026 г. ще бъде публикуван на електронната страница на Община Търговище.

Годишният план е отворен през годината и подлежи на промени и допълнения при постъпване на предложения за реализиране на младежки дейности.

10. Финансиране

- В рамкиите на бюджета на общината;
- Чрез средства от фондовете на ЕС в рамките на националните оперативни програми;
- Чрез дейности на Младежки информационно-консултантски център – Търговище;
- Национални програми, проекти свързани с младежта и дарения.

Дейности за изпълнение на политиката за младите хора в община Търговище

№	Дейности	Срок на изпълнение	Отговорни институции	Финансиране
Приоритет 1: Насърчаване на неформалното обучение				
Стратегическа цел 1.1. Повишаване на достъпа до неформално обучение за развитие на ключови компетентности				
	Подкрепа за личностно развитие и провежда неформално обучение чрез занимания по интереси за деца и ученици в следните направления: - Гражданско образование, наука и технологии; - Изкуство; - Спорт.	2025г.	ЦПЛР-ОДК Търговище	ЦПЛР-ОДК Търговище
	Дейности за професионално ориентиране на младите хора и насърчаване участието им в неформални обучения	2025г.	ЦПЛР-ОДК Търговище	ЦПЛР-ОДК Търговище
Приоритет 2: Насърчаване на заетостта, предприемачеството и подкрепата за млади хора, които не, учат, не работят и не се обучават (NEETs)				
Стратегическа цел 2.1: Насърчаване на заетостта на младите хора				
	Инициативи за формиране на ключови компетентности, съобразно търсенето на пазара на труда	2025г.	ЦПЛР-ОДК Търговище	ЦПЛР-ОДК Търговище
	Стимулиране на активността и осигуряване на заетост, обучение и стажуване на младежи до 29 г.	2025г.	ДБТ - Търговище	ДБТ - Търговище
Приоритет 3: Насърчаване на ангажираността, участието и овластяването на младите хора				
Стратегическа цел 3.1: Повишаване на нивото на гражданска ангажираност на младите хора				
	Провеждане на доброволчески инициативи с младежи от Търговищки ученически парламент и ЦПЛР-ОДК Търговище	2025г.	ЦПЛР-ОДК Търговище	ЦПЛР-ОДК Търговище
Стратегическа цел 3.2: Повишаване на нивото на овластяване и качествено участие на младите хора в процесите на вземане на решения на местно, национално и европейско ниво				
	Участие на представители от ТУП (ЦПЛР-ОДК), представители от ученически парламенти в Общински консултативен съвет по въпросите за младежта към Община Търговище.	2025г.	Община Търговище	Община Търговище
	Провеждане на обучения за изграждане на лидерски и личностни умения у доброволците	2025г.	БЧК Търговище	БЧК Търговище
Стратегическа цел 3.3: Осигуряване на подкрепяща среда за младежките организации и популяризиране на ползи от тяхната работа				
	Осигуряване на подкрепа за личностно развитие, организиране на обучения и провеждане на инициативи за популяризиране работата на Търговищки ученически парламент към ЦПЛР-ОДК Търговище.	2025г.	ЦПЛР-ОДК Търговище	ЦПЛР-ОДК Търговище
Приоритет 5: Свързаност, толерантност и европейска принадлежност				
Стратегическа цел 5.1: Насърчаване на социалното включване на младите хора от уязвими групи				
	Работа по кариерно ориентиране и консултиране на ученици от уязвими групи	2025г.	ЦПЛР-ОДК Търговище	ЦПЛР-ОДК Търговище
	Повишаване на информираността на младите хора във връзка с проблемите на младежите от уязвими групи	2025 г.	МКБППМН	МКБППМН

Стратегическа цел 5.2: Насърчаване на толерантност и ненасилие, превенция на агресия сред младите хора, включително и в онлайн пространствата				
	Участия на Търговищки ученически парламент в мероприятия свързани с изграждането на толерантно поведение и противодействие на агресивното поведение	2025г.	ЦПЛР-ОДК Търговище	ЦПЛР-ОДК Търговище
	Подкрепа на информационни кампании и младежки обучения, свързани с изграждането на толерантно поведение и противодействие на агресивното поведение и езика на омразата.	2025 г.	МКБППМН	МКБППМН
	Провеждане на обучения и дейности, свързани с превенция на насилието, насърчаване на толерантността и промоцията на хуманитарни ценности	2025г.	БЧК Търговище	БЧК Търговище
	Дейности по насърчаване на толерантността и ненасилието, превенция на агресия сред младите хора и дейности по превенция с ученици-доброволци	2025 г.	Асоциация НАЯ	Асоциация НАЯ Български фонд за жените
Стратегическа цел 5.3: Засилване на чувство за принадлежността към ЕС и споделяне на европейските ценности				
	Информационни кампании, обучения за популяризиране на европейските ценности, отбелязване на Деня на Европа	2025 г.	Училища	Училища
	Организиране на кампании, дискусии, презентации и други публични мероприятия, целящи промотиране принципите и основите на Международното движение и дейностите на БЧК/БМЧК.	2025г.	БЧК Търговище	БЧК Търговище
Приоритет 6: Насърчаване на здравословния и природощадящ начин на живот				
Стратегическа цел 6.1: Създаване на условия и насърчаване на младите хора към здравословен начин на живот, здравословно хранене, физическа активност и спорт				
	В училищата се изнасят презентации, лекции и беседи на теми, свързани със здравословния начин на живот	2025 г.	Училища	Училища
	Здравно-информационни кампании здравно-образователни дейности, насочени към превенция на риска за здравето – тютюнопушенето, злоупотреба с алкохол, ниска физическа активност и нездравословно хранене	2025 г.	РЗИ Търговище	РЗИ Търговище
	ЦПЛР-ОДК Търговище е организатор на прояви от Спортния календар на Община Търговище	2025г.	ЦПЛР-ОДК Търговище	ЦПЛР-ОДК Търговище
	Повишаване на осведомеността по темите за здравословен начин на живот и здравословно хранене	2025 г.	МКБППМН	МКБППМН
	Провеждане на обучения и дейности ,популяризиращи първата помощ сред младите хора и дейности насочени към здравословния начин на живот	2025г.	БЧК Търговище	БЧК Търговище
	Финансово подпомагане на спортните клубове	2025 г.	Община Тргоище	Община Търговище
	Ежегодно награждаване на най-добрите 10 спортисти и избиране на „Спортист на годината“	2025г.	Община Търговище	Община Търговище
Стратегическа цел 6.2: Превенция на проблеми, свързани с психичното здраве на младите хора				
	В ЦМДИ Търговище функционира Младежки консултативен кабинет, в който се извършва психолого-консултативна дейност	2025г.	ЦМДИ Търговище	ЦМДИ Търговище
	Консултиране на непълнолетни за преодоляване на отклоненията в поведението чрез психологична подкрепа.	2025 г.	МКБППМН, Обществени	МКБППМН

			възпитатели и психолози	
Стратегическа цел 6.3: Превенция на проблеми, свързани със сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора				
	Провеждане на обучения и дейности по превенция на зависимости и социално значими заболявания в училища и институции.	2025г.	БЧК Търговище	БЧК Търговище
	Изнасяне на лекции от медицински специалисти в училищата за повишаване на сексуалната култура, безопасен секс и превенция на ранните бракове.	2025г.	РЗИ Търговище, училища	РЗИ Търговище
Стратегическа цел 6.4: Постигане на осъзната промяна в мисленето и поведението на младите хора по отношение на опазване на околната среда				
	Традиционен общински конкурс за изработване на творби от рециклирани материали под надслов “Еко фантазии“	Април 2025г.	ЦМДИ Търговище	ЦМДИ Търговище
Приоритет 7: Насърчаване на културата и творчеството сред младите хора				
Стратегическа цел 7.1: Повишаване на достъпа до култура и нивото на културно участие на младите хора				
	Общински конкурс за творчество „Слово и багра“ за литература	Февруари 2025г.	ЦМДИ Търговище	ЦМДИ Търговище
	Организиране на конкурси и творчески прояви	2025г.	ЦПЛР-ОДК Търговище, ЦМДИ Търговище	ЦПЛР-ОДК Търговище, ЦМДИ Търговище
	Инициативи на ЦПЛР-ОДК за популяризиране на дейностите и творческите колективи: 1. Ваканционна програма "Лято с ОДК"; 2. "Седмица на отворените врати";	2025г.	ЦПЛР-ОДК Търговище	ЦПЛР-ОДК Търговище
Стратегическа цел 7.2: Насърчаване на лични творчески умения				
	Стимулиране на творческите изяви на учениците	2025 г.	Училища	Училища
	Стимулиране на деца и младежи с изявени дарби от Община Търговище	2025 г.	Община Търговище	Община Търговище